HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a opta)

6 martie 2025 *

„Trimitere preliminară – Resurse proprii ale Uniunii Europene – Protecția intereselor financiare ale Uniunii – Regulamentul (UE) nr. 1299/2013 – Dispoziții specifice pentru sprijinul din partea Fondului european de dezvoltare regională pentru obiectivul de cooperare teritorială europeană – Articolul 27 – Recuperarea de la beneficiarul principal a unor sume plătite în urma unei nereguli – Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 447/2014 – Instrumentul de asistență pentru preaderare (IPA II) – Norme generale de implementare – Articolele 40 și 46 – Corecție financiară în caz de neregulă – Decizie de corecție financiară adresată unui alt beneficiar decât beneficiarul principal – Dreptul beneficiarului principal de a participa la procedurile administrative și judiciare legate de această decizie – Articolele 41 și 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene”

În cauza C-620/23,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Administrativen sad Sofia-oblast (Tribunalul Administrativ al regiunii Sofia, Bulgaria), prin decizia din 21 septembrie 2023, primită de Curte la 6 octombrie 2023, în procedura

„NOV ZHIVOT 1919” NCh

împotriva

Rakovoditel na Upravlyavashtia organ na programata za transgranichno satrudnichestvo INTERREG-IPP,

CURTEA (Camera a opta),

compusă din domnul N. Jääskinen, președintele Camerei a noua, îndeplinind funcția de președinte al Camerei a opta, și domnii M. Gavalec (raportor) și J. Passer, judecători,

avocat general: doamna T. Ćapeta,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru Comisia Europeană, de D. Drambozova, C. Ehrbar și J. Hradil, în calitate de agenți,

* Limba de procedură: bulgara.

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatei generale,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 40 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 447/2014 al Comisiei din 2 mai 2014 privind normele specifice de punere în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 231/2014 al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unui instrument de asistență pentru preaderare (IPA II) (JO 2014, L 132, p. 32), precum și a articolelor 41 și 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între „NOV ZHIVOT 1919”, pe de o parte, și Rakovoditel na Upravlyavashtia organ na Programata za transgranichno satrudnichestvo INTERREG-IPP (șeful autorității de management a Programului de cooperare transfrontalieră INTERREG IPA, Bulgaria) (în continuare, „autoritatea de management”), pe de altă parte, în legătură cu o decizie prin care această autoritate a adoptat o corecție financiară ca urmare a unei nereguli constatate cu ocazia implementării unui proiect finanțat din fondurile Uniunii Europene.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Regulamentul (UE) nr. 1299/2013

3 Articolul 27 din Regulamentul (UE) nr. 1299/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind dispoziții specifice pentru sprijinul din partea Fondului european de dezvoltare regională pentru obiectivul de cooperare teritorială europeană (JO 2013, L 347, p. 259), intitulat „Angajamente bugetare, plăți și recuperări”, prevede:

„[…]

(2) Autoritatea de management se asigură că orice sumă plătită în urma unei nereguli se recuperează de la beneficiarul principal sau de la beneficiarul unic. Beneficiarii rambursează beneficiarului principal orice sume plătite în mod nejustificat.

(3) În cazul în care beneficiarul principal nu reușește să obțină rambursarea de la alți beneficiari sau în cazul în care autoritatea de management nu reușește să obțină rambursarea de la beneficiarul principal sau de la beneficiarul unic, statul membru sau țara terță pe al cărui teritoriu este situat beneficiarul în cauză sau în care este înregistrată o [grupare europeană de cooperare teritorială] după caz, rambursează autorității de management orice sume plătite în mod nejustificat beneficiarului respectiv. Autoritatea de management este responsabilă pentru rambursarea sumelor în cauză bugetului general al Uniunii, în conformitate cu repartizarea pasivelor între statele membre participante, astfel cum se prevede în programul de cooperare.”

Regulamentul (UE) nr. 1303/2013

4 Potrivit considerentului (65) al Regulamentului (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO 2013, L 347, p. 320, rectificare în JO 2016, L 200, p. 140):

„Statele membre ar trebui să adopte măsuri adecvate pentru a garanta realizarea și funcționarea corectă a sistemelor lor de gestiune și control, pentru a oferi asigurare în ceea ce privește utilizarea conformă legislației și reglementară a fondurilor [structurale și de investiții europene (ESI)]. […]”

5 Articolul 2 punctul 36 din acest regulament prevede:

„În sensul prezentului regulament, se aplică următoarele definiții:

[…]

36. «neregulă» înseamnă orice încălcare a dreptului Uniunii sau a dreptului național în legătură cu aplicarea sa care rezultă dintr-un act sau dintr-o omisiune a unui operator economic implicat în implementarea fondurilor ESI, care are sau ar putea avea ca efect un prejudiciu la adresa bugetului Uniunii prin imputarea unei cheltuieli necorespunzătoare bugetului Uniunii”.

6 Articolul 143 din regulamentul menționat, intitulat „Corecții financiare efectuate de statele membre”, prevede:

„(1) Statele membre sunt în primul rând responsabile pentru investigarea neregulilor și pentru efectuarea corecțiilor financiare necesare, precum și pentru recuperarea creditelor. În cazul unei nereguli sistemice, statul membru își extinde investigațiile la toate operațiunile care ar putea fi afectate.

(2) Statele membre efectuează corecțiile financiare necesare pentru neregulile individuale sau sistemice constatate în operațiuni sau în programele operaționale Corecțiile financiare constau în anularea totală sau parțială a contribuției publice la un program operațional sau la o operațiune. Statul membru ține seama de natura și de gravitatea neregulilor și a pierderii financiare care rezultă pentru fonduri sau pentru [Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM)] și aplică o corecție proporțională. Corecțiile financiare sunt înregistrate în conturi pentru exercițiul contabil în care este decisă anularea.

[…]”

Regulamentul de punere în aplicare nr. 447/2014

7 Potrivit articolului 6 din Regulamentul de punere în aplicare nr. 447/2014, intitulat „Deciziile de finanțare și acordurile de finanțare”:

„[…]

(3) Acordurile de finanțare prezintă, *inter alia*, condițiile de gestionare a asistenței [instrumentului de asistență pentru preaderare (IPA II)], inclusiv metodele aplicabile de punere în aplicare, intensitățile ajutoarelor, termenele de punere în aplicare, precum și normele privind eligibilitatea cheltuielilor. […]

(4) Acordurile de finanțare pentru programele de cooperare transfrontalieră, conform titlului VI capitolul II, pot fi semnate, de asemenea, de către statul membru care găzduiește autoritatea de management a programului relevant. […]”

8 Titlul VI din acest regulament de punere în aplicare, intitulat „Cooperarea transfrontalieră”, conține un capitol II, intitulat la rândul său „Cooperarea transfrontalieră între statele membre și beneficiarii IPA II”, din care face parte articolul 33 din regulamentul de punere în aplicare menționat, care are următorul cuprins:

„(1) În ceea ce privește statul membru (statele membre) care participă la un program de cooperare transfrontalieră în temeiul prezentului capitol, în special statul membru în care își are sediul autoritatea de management, se aplică normele aplicabile în cazul obiectivului de cooperare teritorială [europeană] prevăzut de Regulamentul [nr. 1303/2013] și de Regulamentul [nr. 1299/2013], conform prezentului capitol. În cazul în care aceste norme se referă la Fondurile [ESI], astfel cum sunt definite la articolul 1 din [Regulamentul nr. 1303/2013], în sensul prezentului capitol, se consideră că asistența IPA II este, de asemenea, acoperită.

(2) În ceea ce privește beneficiarii asistenței în cadrul IPA II care participă la un program de cooperare transfrontalieră în temeiul prezentului capitol, se aplică normele aplicabile cooperării teritoriale europene, conform prezentului capitol, fără a aduce atingere derogărilor motivate prevăzute în acordul de finanțare relevant.”

9 Articolul 40 din același regulament de punere în aplicare, intitulat „Beneficiari”, prevede:

„(1) În cazul în care există doi sau mai mulți beneficiari pentru o operațiune în cadrul unui program de cooperare transfrontalieră, unul dintre ei este desemnat de către toți beneficiarii ca beneficiar principal.

(2) Beneficiarul principal îndeplinește următoarele sarcini:

(a) stabilește modalitățile cu alți beneficiari într-un acord care cuprinde, printre altele, dispoziții care garantează buna gestiune financiară a fondurilor alocate operațiunii, inclusiv modalitățile de recuperare a sumelor plătite în mod nejustificat;

(b) își asumă responsabilitatea de a asigura punerea în aplicare a întregii operațiuni;

(c) se asigură că cheltuielile prezentate de toți beneficiarii au fost suportate în punerea în aplicare a operațiunii și corespund activităților convenite de către toți beneficiarii, în conformitate cu documentul furnizat de autoritatea de management, astfel cum se prevede la alineatul (6);

(d) se asigură că cheltuielile prezentate de alți beneficiari au fost verificate de către un controlor (controlori) în cazul în care această verificare nu este efectuată de către autoritatea de management în conformitate cu articolul 23 alineatul (1) din Regulamentul [nr. 1299/2013].

(3) În cazul în care nu se prevede altfel în dispozițiile menționate la alineatul (2) litera (a), beneficiarul principal se asigură că ceilalți beneficiari primesc suma totală a sprijinului public cât mai repede posibil și integral. Nu se deduce sau reține nicio sumă și nu se percepe nicio taxă specifică sau altă taxă cu efect echivalent care ar reduce sumele respective pentru ceilalți beneficiari.

(4) Beneficiarii principali sau unici își au sediul într-o țară participantă.

(5) Fără a aduce atingere articolului 39 alineatul (2) din prezentul regulament, o grupare europeană de cooperare teritorială instituită în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1082/2006 al Parlamentului European și al Consiliului [din 5 iulie 2006 privind o grupare europeană de cooperare teritorială (GECT) (JO 2006, L 210, p. 19, Ediție specială, 14/vol. 2, p. 58)] sau o altă entitate juridică înființată în conformitate cu legislația uneia dintre țările participante se poate înscrie ca beneficiar unic pentru o operațiune, cu condiția ca aceasta să fie instituită de către autoritățile și organismele publice din cel puțin două țări participante.

(6) Autoritatea de management furnizează beneficiarului principal sau beneficiarului unic pentru fiecare operațiune un document care stabilește condițiile aplicabile sprijinului pentru operațiune, inclusiv cerințele specifice privind produsele sau serviciile care urmează a fi furnizate în cadrul operațiunii, planul de finanțare și termenul de execuție.”

10 Articolul 46 din Regulamentul de punere în aplicare nr. 447/2014, intitulat „Gestiunea financiară, dezangajarea, examinarea și acceptarea conturilor, închiderea și corecțiile financiare”, prevede la alineatul (6):

„Se aplică dispozițiile articolului 85, ale articolului 122 alineatul (2) și ale articolelor 143-147 din Regulamentul [nr. 1303/2013] cu privire la corecții financiare și recuperări. Articolul 27 alineatele (2) și (3) din Regulamentul [nr. 1299/2013] se aplică, în egală măsură.”

Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046

11 Articolul 61 din Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iulie 2018 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1296/2013, (UE) nr. 1301/2013, (UE) nr. 1303/2013, (UE) nr. 1304/2013, (UE) nr. 1309/2013, (UE) nr. 1316/2013, (UE) nr. 223/2014, (UE) nr. 283/2014 și a Deciziei nr. 541/2014/UE și de abrogare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 966/2012 (JO 2018, L 193, p. 1), intitulat „Conflictul de interese”, enunță:

„(1) Actorilor financiari în sensul capitolului 4 de la prezentul titlu și celorlalte persoane, inclusiv autorități naționale la orice nivel, implicate în execuția bugetară în cadrul gestiunii directe, indirecte și partajate a bugetului, inclusiv în elaborarea actelor pregătitoare corespunzătoare, precum și în auditarea sau controlul bugetului le este interzis să ia măsuri

care pot genera un conflict între propriile lor interese și cele ale Uniunii. De asemenea, aceștia iau măsurile adecvate pentru a preveni apariția unui conflict de interese în ceea ce privește funcțiile aflate în responsabilitatea lor și pentru a aborda situațiile care pot fi, în mod obiectiv, percepute ca un conflict de interese.

(2) În cazul în care există un risc de conflict de interese care implică un membru al personalului unei autorități naționale, persoana în cauză sesizează superiorul său ierarhic cu privire la acest aspect. Atunci când un astfel de risc există pentru personalul care intră sub incidența Statutului funcționarilor, persoana în cauză sesizează ordonatorul de credite delegat relevant. Superiorul ierarhic sau ordonatorul de credite delegat relevant confirmă în scris dacă se constată existența unui conflict de interese. Atunci când se constată existența unui conflict de interese, autoritatea împuternicită să facă numiri sau autoritatea națională relevantă se asigură că persoana în cauză încetează toate activitățile în legătură cu respectiva chestiune. Ordonatorul de credite delegat relevant sau autoritatea națională relevantă se asigură că orice măsuri ulterioare adecvate se iau în conformitate cu legislația aplicabilă.

(3) În sensul alineatului (1), un conflict de interese există în cazul în care exercitarea imparțială și obiectivă a funcțiilor unui actor financiar sau ale unei alte persoane, menționate la alineatul (1), este compromisă din motive care implică familia, viața afectivă, afinitățile politice sau naționale, interesul economic sau orice alt interes personal direct sau indirect.”

Dreptul bulgar

12 Articolul 70 din Zakon za upravlenie na sredstvata ot evropeyskite fondove pri spodeleno upravlenie (Legea privind gestionarea resurselor din fonduri europene cu gestiune partajată, DV nr. 101 din 22 decembrie 2015), în versiunea aplicabilă litigiului principal, prevede la alineatul 1:

„Sprijinul financiar provenit din resurse din fondurile europene cu gestiune partajată poate fi anulat total sau parțial prin aplicarea unei corecții financiare pentru următoarele motive:

1. atunci când există un conflict de interese în sensul articolului 61 din Regulamentul [2018/1046] în ceea ce privește beneficiarul;

[…]”

13 Articolul 73 alineatul 1 din această lege are următorul cuprins:

„Corecția financiară se stabilește, în ceea ce privește temeiul și cuantumul său, printr-o decizie motivată a șefului autorității de management care a aprobat proiectul.”

Litigiul principal și întrebările preliminare

14 La 4 noiembrie 2020, a fost încheiat un acord de grant între autoritatea de management și Opština Babušnica (comuna Babušnica, Serbia), desemnată partener principal. Acest contract avea ca obiect acordarea unei subvenții de către autoritatea de management în vederea punerii în aplicare a proiectului „Rețeaua culturală transfrontalieră pentru un viitor comun”, finanțat în aplicarea programului de cooperare transfrontalieră INTERREG IPA Bulgaria-Serbia 2014-2020, în temeiul IPA II.

15 În calitatea sa de partener principal și în conformitate cu articolul 1 din contractul menționat, comuna Babušnica a obținut finanțarea în cauză și și-a asumat răspunderea executării acestui proiect. În acest context, ea era responsabilă față de autoritatea de management pentru toate neregulile săvârșite, inclusiv cele săvârșite de parteneri, precum și pentru rambursarea integrală a sumelor datorate acestei autorități în cazul unei nereguli.

16 NOV ZHIVOT 1919 este, la rândul său, un partener în cadrul proiectului menționat.

17 La 27 aprilie 2021, NOV ZHIVOT 1919 a încheiat un contract de servicii cu prestatorul de servicii „Tsentar za profesionalno obuchenie i orientirane” EOOD în cadrul implementării aceluiași proiect.

18 În urma unei notificări a unei suspiciuni de neregulă, autoritatea de management a constatat existența unui conflict de interese, în sensul articolului 61 din Regulamentul 2018/1046, între o persoană desemnată de NOV ZHIVOT 1919 în calitate de coordonator al proiectului în cauză și o persoană asociată acestui prestator de servicii.

19 Din moment ce acest conflict de interese a fost calificat de autoritatea de management drept „neregulă”, în sensul articolului 2 punctul 36 din Regulamentul nr. 1303/2013, șeful acestei autorități, printr-o decizie din 20 aprilie 2023 (denumită în continuare „decizia de corecție financiară din 20 aprilie 2023”), a adoptat o corecție financiară în privința NOV ZHIVOT 1919, în limita a 100 % din cheltuielile eligibile, finanțate din fondurile ESI, în temeiul contractului de servicii menționat la punctul 17 din prezenta hotărâre.

20 NOV ZHIVOT 1919 a introdus o acțiune împotriva acestei decizii la Administrativen sad Sofia-oblast (Tribunalul Administrativ al regiunii Sofia, Bulgaria), care este instanța de trimitere, și a contestat existența conflictului de interese menționat.

21 Această instanță arată că, potrivit jurisprudenței naționale, autoritatea de management în cauză este competentă să constate o neregulă săvârșită de beneficiari stabiliți pe teritoriul Republicii Bulgaria și, prin urmare, să impună o corecție financiară, astfel cum s-a procedat în speță. Această competență s-ar extinde atât la cazurile de neregulă săvârșită de un beneficiar principal sau de un partener principal, cât și la cazurile de neregulă săvârșită de un alt beneficiar sau de un alt partener decât acest beneficiar principal sau acest partener principal. Cu toate acestea, competența menționată este limitată din punct de vedere teritorial, în măsura în care se impune ca autorul neregulii să fie stabilit pe teritoriul Republicii Bulgaria.

22 În această privință, instanța menționată arată că, în litigiul cu care este sesizată, partenerul principal, căruia nu i-a fost adresată decizia de corecție financiară din 20 aprilie 2023, nu a participat nici la procedura administrativă care a stabilit această corecție financiară, nici la procedura jurisdicțională având ca obiect anularea acesteia, ca urmare a faptului că este stabilit pe teritoriul Republicii Serbia.

23 Or, întrucât acest partener principal și-a asumat răspunderea pentru executarea întregului proiect în cauză, inclusiv pentru neregulile săvârșite de partenerii la acordul de grant menționat la punctul 14 din prezenta hotărâre, el ar fi vizat imediat de decizia de corecție financiară din 20 aprilie 2023. Soluționarea acestui litigiu ar necesita, așadar, să se stabilească dacă partenerul principal menționat ar fi trebuit să fie destinatarul acestei decizii și eventual dacă acestuia ar fi trebuit să i se garanteze dreptul de a participa la procedura jurisdicțională care a condus la adoptarea deciziei menționate și la procedura având ca obiect anularea acesteia.

24 În aceste condiții, Administrativen sad Sofia-oblast (Tribunalul Administrativ al regiunii Sofia) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) În cazul cooperării transfrontaliere dintre un stat membru și un beneficiar al instrumentului de asistență pentru preaderare (IPA II) pentru perioada 2014-2020, articolul 40 din Regulamentul de punere în aplicare [nr. 447/2014] permite stabilirea unei corecții financiare în sarcina unui operator economic care este suspectat că ar fi săvârșit o încălcare sub forma unei nereguli, dar care nu este însă beneficiarul principal care și-a asumat răspunderea de a garanta executarea întregii operațiuni?

2) În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare, în asemenea cazuri, articolele 41 și 47 din [Carta drepturilor fundamentale] garantează beneficiarului principal dreptul de a participa în procedura de stabilire a unei corecții financiare, precum și în procedura jurisdicțională în care este atacat acest act administrativ, indiferent de locul în care se află în raport cu autoritatea care, potrivit respectivului program privind cooperarea transfrontalieră, răspunde de aplicarea corecției financiare, și admit dispozițiile citate restrângeri ale acestor posibilități de participare în procedură, astfel cum se arată în jurisprudența instanțelor naționale din procedura principală?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

25 Cu titlu introductiv, este necesar să se arate că, în prima întrebare, instanța de trimitere a vizat în mod expres articolul 40 din Regulamentul de punere în aplicare nr. 447/2014. Acest articol figurează în capitolul II, intitulat „Cooperarea transfrontalieră între statele membre și beneficiarii IPA II”, din titlul VI din acest regulament de punere în aplicare, denumit la rândul său „Cooperarea transfrontalieră”. Acest capitol conține articolul 46 din același regulament de punere în aplicare, intitulat „Gestiunea financiară, dezangajarea, examinarea și acceptarea conturilor, închiderea și corecțiile financiare”, care prevede la alineatul (6) a doua teză, printre altele, că se aplică și articolul 27 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1299/2013.

26 Astfel, este necesar să se considere că, prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 40 și articolul 46 alineatul (6) din Regulamentul de punere în aplicare nr. 447/2014 coroborate cu articolul 27 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1299/2013 trebuie interpretate în sensul că se opun ca o autoritate de management stabilită într-un stat membru care participă la un program de cooperare transfrontalieră în temeiul IPA II să adreseze o decizie de corecție financiară numai unui operator economic care a săvârșit o neregulă, în sensul articolului 2 punctul 36 din Regulamentul 1303/2013, în condițiile în care un beneficiar principal, responsabil pentru executarea întregii operațiuni în cauză, inclusiv pentru rambursarea oricărei sume plătite în mod nejustificat, a fost desemnat în cadrul acestui program, dar nu este stabilit în acest stat membru.

27 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, în temeiul articolului 2 punctul 36 din Regulamentul nr. 1303/2013, constituie neregulă, în sensul acestei dispoziții, orice încălcare a dreptului Uniunii sau a dreptului național în legătură cu aplicarea sa care rezultă dintr-un act sau dintr-o omisiune a unui operator economic implicat în implementarea fondurilor ESI, care are sau ar putea avea ca efect un prejudiciu la adresa bugetului Uniunii prin imputarea unei cheltuieli necorespunzătoare acestuia.

28 În plus, articolul 143 alineatul (1) din acest regulament, aplicabil în conformitate cu articolul 46 alineatul (6) prima teză din Regulamentul de punere în aplicare nr. 447/2014, prevede printre altele că statele membre sunt în primul rând responsabile pentru investigarea neregulilor și pentru efectuarea corecțiilor financiare necesare, precum și pentru recuperarea creditelor. În acest scop, după cum prevede alineatul (2) al acestui articol 143, statele membre efectuează corecțiile financiare necesare pentru neregulile individuale sau sistemice constatate în operațiuni sau în programele operaționale.

29 Cu toate acestea, nicio dispoziție din Regulamentul nr. 1303/2013 nu prevede norme referitoare la definirea destinatarilor unui act de corecție financiară.

30 În această privință trebuie amintit că obligația de a restitui un avantaj primit în mod nejustificat printr-o neregulă nu constituie o sancțiune, ci este simpla consecință a constatării că nu au fost respectate condițiile necesare pentru obținerea avantajului care rezultă din reglementarea Uniunii, făcând ca avantajul primit să fie nedatorat (Hotărârea din 1 octombrie 2020, Elme Messer Metalurgs, C-743/18, EU:C:2020:767, punctul 64 și jurisprudența citată).

31 Rezultă că restituirea unui avantaj primit în mod nejustificat prin intermediul unei nereguli, în sensul articolului 2 punctul 36 din Regulamentul nr. 1303/2013, nu trebuie în mod necesar să fie solicitată organismului care a săvârșit o astfel de neregulă.

32 În plus, articolul 40 din Regulamentul de punere în aplicare nr. 447/2014, intitulat „Beneficiari”, prevede la alineatul (1) că, în cazul în care există doi sau mai mulți beneficiari pentru o operațiune în cadrul unui program de cooperare transfrontalieră, unul dintre ei este desemnat de către toți beneficiarii ca beneficiar principal. Acesta din urmă este, în temeiul articolului 40 alineatul (2) litera (b) menționat, responsabil pentru punerea în aplicare a întregii operațiuni. În plus, în conformitate cu respectivul articol 40 alineatul (2) litera (c), el se asigură că cheltuielile prezentate de toți beneficiarii au fost suportate în punerea în aplicare a operațiunii și corespund activităților convenite de către toți beneficiarii, în conformitate cu documentul furnizat de autoritatea de management, astfel cum se prevede la același articol 40 alineatul (6).

33 În temeiul acestei din urmă dispoziții, autoritatea de management furnizează beneficiarului principal sau beneficiarului unic pentru fiecare operațiune, în cazul în care acesta din urmă îndeplinește condițiile prevăzute la articolul 40 alineatul (5) din acest regulament de punere în aplicare, un document care stabilește condițiile aplicabile sprijinului pentru această operațiune, inclusiv cerințele specifice privind produsele sau serviciile care urmează a fi furnizate în cadrul operațiunii, planul de finanțare și termenul de execuție.

34 Rezultă că, spre deosebire de ceilalți beneficiari ai unui ajutor, beneficiarul principal întreține o relație specială cu autoritatea de management, al cărei interlocutor direct este.

35 Această interpretare este confirmată de articolul 27 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1299/2013, care prevede că autoritatea de management se asigură că orice sumă plătită în urma unei nereguli se recuperează de la beneficiarul principal sau de la beneficiarul unic și că beneficiarii rambursează beneficiarului principal orice sume plătite în mod nejustificat.

36 Astfel, atunci când un beneficiar principal a fost desemnat în conformitate cu articolul 40 din Regulamentul de punere în aplicare nr. 447/2014, autoritatea de management este obligată să recupereze orice sumă de la acesta, iar nu de la un alt beneficiar.

37 În speță, din dosarul de care dispune Curtea reiese că comuna Babušnica a încheiat un acord de grant cu autoritatea de management, că a fost desemnată partener principal și că, în această calitate, era responsabilă față de autoritatea de management pentru toate neregulile săvârșite, precum și pentru rambursarea integrală a sumelor datorate acestei autorități în cazul unei nereguli, iar neregula în cauză ar fi fost săvârșită de NOV ZHIVOT 1919, un partener în cadrul proiectului „Rețeaua culturală transfrontalieră pentru un viitor comun”.

38 Având în vedere răspunderea financiară care revine, conform articolului 27 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1299/2013, beneficiarului principal și care constă în rambursarea oricărei sume plătite în mod nejustificat, precum și calitatea unui astfel de beneficiar de interlocutor direct al autorității de management în cauză, trebuie să se constate că, atunci când o decizie de corecție financiară afectează direct interesele unui beneficiar principal, această decizie trebuie să îi fie adresată.

39 În această privință, împrejurarea evocată de instanța de trimitere potrivit căreia autoritatea de management nu este competentă să adreseze o corecție financiară beneficiarului principal în cauză, și anume comuna Babušnica, nu poate fi de natură să modifice această obligație.

40 Din cele ce precedă reiese că trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 40 și articolul 46 alineatul (6) din Regulamentul de punere în aplicare nr. 447/2014 coroborate cu articolul 27 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1299/2013 trebuie interpretate în sensul că se opun ca o autoritate de management stabilită într-un stat membru care participă la un program de cooperare transfrontalieră în temeiul IPA II să adreseze o decizie de corecție financiară numai unui operator economic care a săvârșit o neregulă, în sensul articolului 2 punctul 36 din Regulamentul 1303/2013, în condițiile în care un beneficiar principal, responsabil pentru executarea întregii operațiuni în cauză, inclusiv pentru rambursarea oricărei sume plătite în mod nejustificat, a fost desemnat în cadrul acestui program, dar nu este stabilit în acest stat membru.

Cu privire la a doua întrebare

41 Având în vedere răspunsul dat la prima întrebare, nu este necesar să se răspundă la a doua întrebare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

42 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a opta) declară:

Articolul 40 și articolul 46 alineatul (6) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 447/2014 al Comisiei din 2 mai 2014 privind normele specifice de punere în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 231/2014 al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unui instrument de asistență pentru preaderare (IPA II) coroborate cu articolul 27 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 1299/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind dispoziții specifice pentru sprijinul din partea

Fondului european de dezvoltare regională pentru obiectivul de cooperare teritorială europeană

trebuie interpretate în sensul că

se opun ca o autoritate de management stabilită într-un stat membru care participă la un program de cooperare transfrontalieră în temeiul instrumentului de asistență pentru preaderare (IPA II) să adreseze o decizie de corecție financiară numai unui operator economic care a săvârșit o neregulă, în sensul articolului 2 punctul 36 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului, în condițiile în care un beneficiar principal, responsabil pentru executarea întregii operațiuni în cauză, inclusiv pentru rambursarea oricărei sume plătite în mod nejustificat, a fost desemnat în cadrul acestui program, dar nu este stabilit în acest stat membru.

Semnături